

F. FEOFANOV

KUINKA VALOKUVASIN ILJITŠIN
TALONPOIKAIN SEURASSA

Vuonna 1920 olin valokuvaajana Volokolamskin kaupungissa kihlakunnan valistusosastossa. Jouduin ottamaan monenlaisia kuvia, valokuvaamaan muun muassa lastenkoteja, kaikenlaisia juhlakokouksia, avajaisia ym.

Niinpä marraskuun 13 päivänä 1920 minut lähetettiin Kašinon kylään, missä marraskuun 14 päiväksi oli määrätty sähköaseman avajaiset.

Marraskuun 14 päivänä heräsin aikaisin, otin valokuvauskoneen ja lähdin ulos kuvatakseni sähköaseman ja talon, missä avajaistilaisuutta valmistettiin.

Lapset kulkivat laumana perässäni.

Kadulla tapasin paikallisen talonpojan toveri Kurkovin. Hän kuului Kašinoon rakennetun sähköaseman alkuunpanijoihin. Kurkov kysyi:

— Tiedätkö, toveri Feofanov, ketä taidat joutua valokuvaamaan? Olen lähettänyt Vladimir Iljitš Leninille kutsun saapua tänne sähköaseman avajaisiin.

Hämmästyin asiasta aika tavalla, mutta Kurkov lohdutti:

— Kutsu on kyllä lähetetty, mutta tuskinpa hän saapunee, sillä työtä hänellä lienee aika lailla.

Otettuani muutamia kuvia jatkoin matkaani taloon, jossa aiottiin järjestää vieraille vastaanotto ja juhlapäivällinen.

Talo oli isoin koko Kašinossa, ja se kuului entiselle kirkonvanhimmalle. Kävin sisällä, juhlavalmistelut olivat siellä täydessä käynnissä.

Yhtäkkiä kuulin surinaa, ja auto hurautti ohitseni. Se ei ollut Volokolamskin autoja. Väkeä riensi talosta autoa vastaan. Sillä välin juoksi luokseni kiireesti kihlakunnan valistusosaston johtaja, minä katsoin häneen enkä jaksanut käsittää, mikä hänen oli — hän hypähteli, aikoi jotain sanoa eikä voinut. Sitten hän läimäytti minua olkapäälle ja huudahti:

— Iljitš saapui! — ja pinkaisi tupaan kuin pojannulikka.

Minäkin kiiruhdin taloon toisesta ovesta.

Mentyäni sisälle kuulin jouhiorkesterin soittavan „Internationalea”, Vladimir Iljitš seisoi ovensuussa hattu kädessä, vierellä oli Nadežda Konstantinovna. Kun „Internationale” loppui, Vladimir Iljitšiä pyydettiin riisumaan päällysvaatteet, joku yritti auttaa häntä, mutta hän ei antanut sitä tehdä.

— Älkää huoliko, minä riisun itse, — sanoi hän.

Riisuuduttuaan hän auttoi Nadežda Konstantinovnaa.

Iljitš oli lyhytkasvuinen, tanakka mies, hänen kasvonsa olivat hyväntahtoiset. Hänellä oli tummanharmaa puku. Nadežda Konstantinovna oli puettu myös aivan yksinkertaisesti.

Joku Volokolamskin viranomaisista alkoi esitellä Vladimir Iljitšille kihlakunnan työntekijöitä, jotka olivat juhlatilaisuudessa. Siinä olin minäkin ja jouduin viimeisenä kättelemään häntä. Kun menin lähelle ja huomasin, ettei kukaan minua esittele, niin sanoin itse oman nimeni:

— Kihlakunnan valokuvaaja Feodor Feofanov.

Vladimir Iljitš puristi lujasti kättäni ja sanoi:

— Uljanov-Lenin.

Vladimir Iljitšiä pyydettiin pöytään. Hän istui Nadežda Konstantinovnan viereen, vastapäätä istuutui hänen seurassaan Moskovasta saapunut toveri. Pöydän taakse istuivat myös oman kihlakunnan valtaelinten edustajat.

Eräät talonpojat kysyivät Vladimir Iljitšiltä, miksi heidän meijerinsä oli suljettu. Iljitš kuunteli heitä tarkkaavaisesti ja vastasi:

— Henkilökohtaisesti en voi teitä mitenkään auttaa juuri nyt, mutta panen tämän kysymyksen viereille, ja jos on mahdollista, niin ne avataan.

Teki mieleni kuunnella edelleenkin Vladimir Iljitšiä. Luonteenomaista oli se, että hän itse teki paljon kysymyksiä.

— Niin, mitä sitten seurasi? — nämä sanat hän toisti usein.

Yhtäkkiä hoksasin, että päivä painuu iltaan, ja minunhan on hinnalla millä hyvänsä valokuvattava Vladimir Iljitš talonpoikain seurassa. Menin ulos ja sanoin tästä talonpojille, jotka olivat kokoontuneet joukolla talon edustalle, siinä olivat sekä naiset että lapset. Sanoin heille:

— Älkää menkö minnekään, otan teistä kuvan Vladimir Iljitšin seurassa. Hakekaa kotoa penkkejä ja pöytiä kuka mitä voi tuoda.

Talonpojat täyttivät pyyntöni tuokiossa, ja minä menin Leninin luo ja sanoin:

— Vladimir Iljitš, talonpojat odottavat teitä — he haluaisivat tulla kuvaan kanssanne.

— Sepä hyvä,— vastasi hän ja jatkoi vilkasta keskustelua talonpoikain kanssa.

Kymmenisen minuutin kuluttua huomasi, että alkoi olla aivan hämärä, kuva voi mennä pilalle, enkä sitä halunnut missään tapauksessa.

Menin uudelleen Leninin luo ja sanoin:

— Vladimir Iljitš, kymmenen minuutin kuluttua on myöhäistä ottaa valokuva.

Tähän hän vastasi:

— Hyvä on, menkää ja valmistautukaa kuvaamaan. Tulemme heti Nadežda Konstantinovnan kanssa.

Muistan hyvin nämä hänen sanansa. Menin ulos ja näin hänen jo tulevan toisesta ovesta.

Häntä ja Nadežda Konstantinovnaa varten jätin paikan keskelle ryhmää, kaksi vapaata tuolia.

Vladimir Iljitšin viereen istui leveäpartainen mies Ašmarin. Hänellä oli turkki päällä, päässä iso pörröinen lakki ja hänen partaansa oli takertunut oljenkorsi. Hänet minä panin istumaan Vladimir Iljitšin viereen oikealle puolelle.

Mistä oli ilmaantunut sellainen lapsilauma! He olivat tönätä minut nurin ja pyrkivät kaikki istumaan aivan Leninin jalkoihin. Lasten sijoittaminen kesti verrattain kauan, sillä heitä oli vaikea saada istumaan hiljaa.

Vladimir Iljitš huomasi sen ja sanoi lapsille:

— Katsokaa tuonne, tuohon mustaan reikään.

Sitten hän kääntyi puoleeni:

— Toveri valokuvaaja, te palellutatte lapset!

— Ei hätää, Vladimir Iljitš, he ovat terveitä ja kestäviä.

Halusin ottaa hyvän valokuvan, ja saadakseni kaikki rauhoittumaan kerralla huudahdin äkkiä:

— Asento!

Huomasin Vladimir Iljitšin hymyilevän, sellaisena valokuvakin hänet.

Valokuvauksen jälkeen Vladimir Iljitš ja Nadežda Konstantinovna palasivat taloon, ja hetken kuluttua kaikki lähtivät ulkoilmakokoukseen.

Kylän keskellä aukiolla oli korkea pylvä, jossa riippui sähkölyhty. Pylvä oli koristettu lipuilla ja havuköynnöksillä ja sen vieressä oli pöytä. Lenin ja koko kylän väki lähtivät tälle aukiolle.

Vladimir Iljitš kulki lapsijoukossa ja keskusteli vilkkaasti heidän kanssaan siitä, miten he opiskelivat.

Huomioni kiintyi erääseen ukkoon, joka seiso i aivan köyristyneenä. Joku naisista sanoi:

— Katsokaapas, tuo ukkokin on tullut ulos. Hän on kuulemma jo pitkän aikaa pysytellyt kotona. Kun kylälle levisi tieto, että

itse Lenin on saapunut, ja mummo aikoi kiireesti lähteä kokoukseen, niin ukko virkkoi:

— Odota, eukko, älä mene minnekään, minä lähden itse.

Kokous alkoi. Vladimir Iljitš nousi puhujalavalle, otti lakin päästään ja alkoi puhua:

— Ennen kaikkea, kansalaiset, sallikaa kiittää teitä kutsustanne ja samalla ilmoittaa teille ilosanoma. Juuri äsken Krem-lissä sain tiedon, että asiamme rintamalla ovat hyvin. Viikon kuluttua paroni Wrangelista tehdään loppu. Sen me tiedämme varmasti ja tähdennämme sitä.

Nämä sanat synnyttivät riemumyrskyn, kauan aikaa kaikui „hurraa”-huuto, talonpoikain pörröiset lakit lensivät ilmaan.

Hänen oli tapana puhuessaan ojentaa vasen käsi eteenpäin ikäänkuin osoittaen johonkin. Oikeassa kädessä hän piti lakia.

— Teidän kylänne Kašino panee käyntiin voimallaitoksen. Se on vasta alkua. Tehtävämme on saada aikaan se, että tasavaltamme suorastaan välkkyisi sähkövalossa.

Taas kajahtivat suosionosoitukset ja „hurraa”-huudot, lakit lensivät ilmaan, kotitekoinen soittokunta kajautti „Internationalen”.

Iljitš puhui noin kaksikymmentä minuuttia.

Kokouksesta Vladimir Iljitš lähti taloon, jonka luona auto odotti häntä. Talonpojat pyysivät häntä käymään sisään jatkaakseen keskustelua, eräs talonpoika pysytteli koko ajan Leninin vieressä ja pyytämällä pyysi häntä lähtemään Jaropoletsiin.

Lenin istui autoon ja me ympäröimme hänet. Hän hyvästeli kädestä kaikkia meitä.

Kun Vladimir Iljitš lähti Jaropoletsiin, kokoontuivat kutsuvieraat päivälliselle. Leninin yllättävä vierailu innosti mieliä, monet vieraat nousivat seisomaan ja pitivät puheita, talonpojat lauloivat vallankumouslauluja, vaikka eivät osanneet kyllin hyvin sanojakaan, kaikkien mieliala oli reipas ja juhlava.

Koko iltana ei puhuttukaan muusta kuin Iljitšistä, muisteltiin kaikkea yksityiskohtaisesti, miten hän saapui, miten puhui jne.

Noiv tunnin kuluttua kuulin lasten huutavan „hurraa”. Lapset olivat odottaneet tienvarressa Iljitšin palaamista Jaropoletsista ja tervehtivät häntä.

